

Europaudvalget

FOLKETINGET

REFERAT

AF 18. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: Torsdag den 3. februar 2011

Tidspunkt: Kl. 10.50

Sted: Vær. 2-133

Til stede: Anne-Marie Meldgaard (S) formand, Flemming Møller (V), Pia Adelsteen (DF), Kim Mortensen (S), Anne Grete Holmsgaard (SF), Steen Gade (SF), Niels Helveg Petersen (RV), Frank Aaen (EL).

Desuden deltog: Statsminister Lars Løkke Rasmussen

Punkt 1. Forelæggelse af det ekstraordinære møde i Det Europæiske Råd den 4. februar 2011

Det Europæiske Råd 4/2-11 – bilag 1 (kommenteret dagsorden til mødet i DER 4/2-11)

Det Europæiske Råd 4/2-11 – bilag 4 (revideret udkast til konklusioner vedr. mødet i DER 4/2-11)

Det Europæiske Råd 4/2-11 – bilag 5 (hyrdebrev vedr. mødet i DER 4/2-11)

Statsministeren: Det er i morgen, der er topmøde. Det er berammet til alene at skulle afvikles i morgen. Det er altså et étdagesmøde. Der er en række temaer. Nogle er planlagte. Nogle er kommet til på grund af udviklingen. Det bliver nok et rimeligt stramt møde.

For det første skal vi drøfte, hvordan EU kan bidrage til at styrke den langsigtede vækst og beskæftigelse i Europa inden for energiområdet og innovationsområdet. Det er de emner, der var planlagt. Så skal vi gøre status for den generelle økonomiske situation. Det er efterhånden fast praksis. Og så skal vi naturligvis også diskutere situationen i Egypten og Tunesien. Det er et emne, som er kommet til. Jeg sætter nogle ord på disse fire elementer.

Energi først.

Der er bred enighed om behovet for en stærk EU-energi politik, som både kan bidrage til at imødegå klimaudfordringen og øge forsyningsikkerheden ved at reducere Europas afhængighed af importeret olie og gas. Det, der sker aktuelt i Egypten, og den effekt, det har på olieprisen, understøtter sådan set bare det synspunkt, at det er fornuftigt at formulere en energi politik, som fremmer selvforsyningsgraden.

Der er også enighed om, at EU's energi politik skal samtænkes med vækst- og beskæftigelsesdagsordenen. Vi skal sikre gode rammer for, at de europæiske virksomheder kan udnytte de store kommercielle muligheder, der er – og stadig kommer til – på det globale marked for grøn teknologi. Jeg vil fremhæve fire konkrete områder inden for energiområdet, hvor jeg forventer, at topmødet vil sende klare signaler.

For det første gennemførelsen af EU's energimarked. Et indre marked for energi og fri adgang til at handle med energi på tværs af landegrænser. Det er i forbrugernes interesse. Samtidig er en energiliberalisering jo blandt forudsætningerne for at fremme vores langsigtede energiforsyningsikkerhed. Det er også afgørende for at kunne opnå en optimal udnyttelse af den vedvarende energi.

For det andet – og direkte afledt af det – er der behovet for at udbygge energiinfrastrukturen i EU. Det er en forudsætning for, at et indre energimarked kan fungere. Flere forbindelser på tværs af landegrænserne er forudsætningen for et fælles energimarked. Det er en forudsætning for en højere grad af forsyningssikkerhed. Det er i øvrigt også en forudsætning for en bedre udnyttelse af vedvarende energi. Derfor er der enighed om, at vi skal gøre op med den nuværende situation, hvor visse lande – f.eks. de baltiske – reelt har status af at være isolerede energioyer, der ikke er koblet op på resten af EU.

For det tredje er der behov for at styrke indsatsen for at realisere målet om en stigning på 20 pct. i energieffektiviteten i 2020. Det kan f.eks. ske gennem energibesparelser i bygninger, i transportsektoren og ved at indarbejde energistandarder i udbudsreglerne.

Endelig er der for det fjerde behov for at tænke EU's energipolitik ind i EU's eksterne politik i forhold til tredjelande. Bl.a. lægges der op til en større koordination af medlemslandenes bilaterale energiaftaler og styrket samarbejde med EU's nabolande og regioner, herunder Rusland.

Danmark har jo længe været blandt de lande, som har arbejdet mest målrettet for en ambitiøs EU-energi politik, som reducerer afhængigheden af fossile brændsler og understøtter den grønne vækstdagsorden. Det vil også være tilgangen, når regeringen om ikke så frygteligt længe spiller konkret ud i forlængelse af klimakommissionens rapport. Derfor kan vi kun være tilfredse med, at topmødet lægger op til en række konkrete initiativer, som komplementerer medlemslandenes egen indsats.

Vi lægger særlig vægt på, at EU's energipolitik bidrager til energieffektivisering og fremme af vedvarende energi. I den forbindelse arbejder vi bl.a. på at få sat større fokus på transportsektoren, herunder gennem en fælle EU-ramme, der fremmer udbredelsen af elbiler. Også en energiliberalisering har længe været en stærk dansk prioritet.

Jeg vil også gerne for god ordens skyld nævne, at vi som bekendt arbejder for at øge EU's CO₂-reduktionsmål fra 20 til 30 pct. i 2020. Det er ikke et spørgsmål, der er på dagsordenen i morgen. Det er planlagt til at være på dagsordenen i marts. Men man må i øvrigt nok erkende, at der ikke i øjeblikket er tilstrækkelig opbakning i EU til at forfølge den danske ambition, som jo stærkest deles af UK.

Så meget om energi.

Hvad angår **innovation** er der bred enighed om, at en styrket indsats på innovationsområdet er en afgørende forudsætning for at fremme Europas fremtidige vækstpotentiale. Jeg forventer, at der vil være opbakning til en styrket

indsats for at få færdigetableret det såkaldt europæiske forskningsrum, således at forskere, undervisere og studerende lettere kan bevæge sig på tværs af grænser. Og jeg forventer et stærkt signal om vigtigheden af at få fremdrift i udviklingen af et digitalt indre marked. Endelig forventes det, at der vil være enighed om at effektivisere og forenkle EU's programmer for forskning, udvikling og innovation, således at de bliver mere tilgængelige for forskere og virksomheder.

Vi støtter fra dansk side, at der også på europæisk plan gøres en større indsats for at få etableret de bedst mulige rammebetingelser for innovative virksomheder, så de bringes i stand til at kunne begå sig i den stadigt hårdere globale konkurrence. Vi lægger særlig vægt på at få styrket indsatsen for at få gjort op med de nationale barrierer, som fortsat står i vejen for at realisere visionerne om et indre marked for viden. Derfor er både det europæiske forskningsrum, det digitale indre marked og et fælles EU-patent klare danske prioriteter.

Temaet innovation er også et centralt indsatsområde i det hjemlige arbejde i regeringens vækstforum. Jeg synes, man i den forbindelse godt kan glæde sig over, at Danmark ligger nummer 2 på en netop offentliggjort innovationsrangliste fra EU-Kommissionen, Innovation Union Score Board. Det er en flot placering, som skyldes flere forhold, bl.a. en vækst i antallet af ph.d.-uddannede og at antallet af internationale publikationer er voksende, samt at der i Danmark er stigende offentlige investeringer i forskning og uddannelse. Markant stigende offentlige investeringer i forskning og uddannelse.

Så skal vi drøfte **den økonomiske situation**. Her lægges der ikke op til konkrete beslutninger, men til at gøre status på de forskellige tiltag, som er igangsat som led i håndteringen af gældskrisen. Det gælder ikke mindst arbejdet med at udmønte anbefalingerne fra van Rompuy's taskforce vedrørende styrkelse af stabilitets- og vækstpagten og et styrket samarbejde vedrørende makroøkonomiske ubalancer. Det bliver nok så meget, tror jeg, en processuel drøftelse, som skal pege frem mod topmødet i marts, hvor forventningen er, at der skal træffes egentlige beslutninger.

For det første skal den permanente krisemekanisme jo bringes på plads. Det vil sige, at vi skal have besluttet mekanismens nærmere indhold. Og vi skal formelt have besluttet den traktatændring, som der var politisk enighed om på topmødet i december.

For det andet overvejes det blandt eurolandene, om der er behov for at styrke deres midlertidige krisemekanisme.

Endelig for det tredje er det forventningen, at der vil være enighed om vigtigheden af, at der på nationalt niveau gøres en maksimal indsats for at få økonomien tilbage på et holdbart spor. Det kræver først og sidst konsolidering af de offentlige finanser, at man giver det højeste prioritet, og at alle medlemslande efterlever EU-henstillinger om nedbringelse af underskuddene til punkt og prikke. Det kræver også, at man i de enkelte lande er parat til at gennemføre nødvendige strukturreformer, f.eks. i relation til arbejdsmarkedet og i rela-

tion til tilbagetrækningsalder. I forlængelse heraf vil der rimeligvis være drøftelser om, hvorledes man kan gøre særligt eurolandene mere kriseresistente gennem en yderligere styrket koordination af den økonomiske politik. Det kan man også se i de åbne kilder, nemlig den europæiske presse. Det er tanker, der arbejdes på i en akse mellem Berlin og Paris.

Vi er fra dansk side helt enige i behovet for at genoprette den økonomiske og finansielle stabilitet i Europa. Der er ikke – selv om nogle måske kunne ønske det – noget reelt alternativ til konsolidering af de offentlige finanser. Tilliden til finanspolitikken er en helt afgørende forudsætning for at få vækst og beskæftigelse igen. Kun gennem konsolidering og sunde offentlige finanser kan vi skabe det råderum, der gør det muligt at reagere, næste gang økonomien måtte blive ramt af en lavkonjunktur. Derfor må alle medlemslande – med eller uden euro – træffe de nødvendige beslutninger. Også selv om det ikke altid er lige populært.

Vi støtter i sagens natur også, at der etableres en permanent krisemekanisme. Det er åbenlyst i hele Europas interesse, at der også efter udløbet af den midlertidige mekanisme i 2013 er et sikkerhedsnet i tilfælde af alvorlige kriser. I den forbindelse skal vi være tilfredse med, at alle 27 lande kan deltage i arbejdet med at etablere mekanismen. Samtidig er det vigtigt, at vi nu får etableret en samlet europæisk ramme, der sikrer, at der i fremtiden så vidt muligt slet ikke bliver behov for nye hjælpepakker. Så meget om økonomien.

Så er der situation i **Mellemøsten**, i særlig grad i Egypten og Tunesien. Det vil i sagens natur være et vigtigt emne på topmødet i forlængelse af det møde, som udenrigsministrene havde i mandags. Egypterne skal have de politiske, sociale og økonomiske reformer, de længe har stræbt efter. Det er helt legitime krav. Der hersker jo fortsat en usikkerhed omkring udviklingen. Situationen ændrer sig fra dag til dag. I går så vi, at hvad der ellers har været fredelige demonstrationer, eskalerede med vold mod fredelige demonstranter. Det er fuldstændig uacceptabelt. Der er behov for at sende de stærkest mulige signal om, at det er uacceptabelt.

Jeg er meget tilfreds med, at EU's udenrigsministre – det har udenrigsministeren jo redegjort for i Nævnet og formentlig også her – har sendt et klart signal med en opfordring til det egyptiske styre om at indlede en overgangsproces, der kan føre til substantielle demokratiske reformer med fuld respekt for retsstatsprincippet og menneskerettigheder samt fundamentale friheder. Det er en proces, der skal føre frem til frie og fair valg.

Vi er alle bekendt med, at Mubarak i tirsdags holdt en tale, hvor han erklærede, at han ikke genopstiller til valget, som er fastsat til september. Det er grundlæggende positivt, at han dermed har erkendt, at han ikke tegner Egyptens fremtid. Men det er højst usikkert, om det stiller demonstranterne tilfreds.

Jeg tror, det er vigtigt, at vi fra EU's side – tæt koordineret med amerikanerne – sender klare signaler om, at vi er parate til at støtte det egyptiske folk i overgangsprocessen, at vi lægger det stærkest mulige pres på, at denne overgangsproces tilrettelægges så hurtigt og så transparent og med så stor

demokratisk legitimitet som overhovedet muligt. Det er vigtigt, at det egyptiske lederskab lever op til sine løfter til den egyptiske befolkning. Befolkningen artikulerer jo et håb om en bedre og mere retfærdig fremtid. Det er jo artikuleret bredt af den egyptiske befolkning. Efter alt hvad vi ved, er de demonstranter, der går på gaden, jo mennesker, der udspringer fra alle hjørner af det egyptiske samfund. De deler modstanden mod et illegitimt styre. De deler ikke nødvendigvis opskriften på, hvad der skal sættes i stedet. Ikke desto mindre må det modsvares af konkret handling. Egypterne har – som alle andre folk – ret til et lederskab med den nødvendige legitimitet.

I forhold til Tunesien støtter både Danmark og EU en overgangsproces, som fører til ægte demokrati, hvor menneskerettighederne, frihedsrettighederne og retsstatsprincipperne respekteres. Det var i øvrigt også EU-udenrigsministrenes konklusion.

Jeg vil nævne, at Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol – som det vil være de fleste bekendt – den 21. januar afsagde den dom, der klart tilkendegiver, at **Grækenland** på flere områder af asylsagsbehandlingen har overtrådt den europæiske menneskerettighedskonvention. Det er uacceptabelt. Det underminerer selvsagt hele grundlaget for EU's såkaldt Dublinforordning, som fastslår, at en asylansøger, der ankommer til EU, skal have sin sag behandlet i det medlemsland, vedkommende først ankommer til. Det er en sag, vi ser på med den allerstørste alvor. Derfor vil jeg benytte mødet i morgen til at rejse denne sag over for min græske kollega, Papandreou, over for det ungarske formandskab og over for Kommissionen i kanten af topmødet, så vi får skubbet på for at finde en løsning, der sikrer, at det fælleseuropæiske asylsystem kommer til at fungere igen hurtigst muligt. Det ligger i øvrigt naturligt i forlængelse af, at integrationsministeren allerede har skrevet til den relevante kommissær, at dette spørgsmål bør gøres til genstand for en drøftelse på det næste RIA-rådsmøde. Jeg tror, det er den 21. februar. Men det er oplagt også at bruge mødet i morgen til at skabe et ekstra pres. Jeg har allerede i går aftes nævnt denne sag i en telefonsamtale med van Rompuy.

Energi

Frank Aaen gjorde opmærksom på, at Enhedslisten ganske vist går ind for fremme af vedvarende energi og energibesparelser, men ikke mener, liberalisering og markedsstyring af energisektoren er løsningen.

Anne Grete Holmsgaard var glad for, at man erkender, at der er behov for at styrke indsatsen for at realisere målet om en stigning på 20 pct. i energieffektiviteten i 2020, men syntes, det var meget svagt, hvad man havde tænkt sig at gøre. Hun mente, man skulle opfordre Kommissionen til inden juni at fremlægge forslag til, hvilke virkemidler man kunne bruge for at lukke gabet. Hun mente heller ikke, det var et stærkt nok signal, at man ville evaluere i 2013, og argumenterede for, at det burde ske i 2012. Hun spurgte, hvad Danmark har

gjort for at gøre teksten stærkere på dette punkt, og hvad man ville gøre på selve mødet i Det Europæiske Råd.

I punkt 15 i det reviderede konklusionsudkast tales der om "low carbon" strategien. Anne Grete Holmsgaard spurgte, om Danmark undervejs har arbejdet for, at dette begreb udgår. Hun gjorde opmærksom på, at a-kraftlandene kører meget hårdt på, at a-kraft skal være en stærk mulighed i klimapolitikken, og at man skal bruge flere forskningsmidler hertil. Hun pegede på, at den svenske statsminister Reinfeldt var imod dette, og spurgte, hvordan Danmark stiller sig.

Kim Mortensen spurgte, hvor Danmark vil lægge vægten. Han gjorde opmærksom på, at der ikke i det skriftlige materiale er lagt op til, at de berømte 20 pct. i energieffektivisering skal være bindende eller særlig præcise mål, men stadig væk kun skal være en hensigtserklæring. Derfor spurgte han, om Danmark på mødet vil tale for, at målene skal være bindende.

Han forstod, at regeringen havde talt varmt for, at EU skal gå op fra 20 til 30 pct. som reduktionsmål for CO₂-udledninger, men at der stadig væk var en del modstand i enkelte – ikke helt ubetydelige – lande i EU. Derfor mente han, at Danmark på mødet burde argumentere stærkt for vort synspunkt.

Selvfølgelig er vi optaget af, at der bliver en infrastruktur på energiområdet, der dækker Europa, og vi er især optaget af, at der bliver lavet de nødvendige investeringer i et Nordsønet, som man kan transportere strømmen fra havmølleparker. Derfor må vi holde fast i, at der skal investeres i dette offshorenät i Nordsøen.

Statsministeren forstod, at Frank Aaen ikke delte hans syn på en liberalisering af det europæiske energimarked. Han gik ind for den, fordi den fremmer omkostningseffektive løsninger, og den sikrer også muligheden for, at de enkelte lande kan tilrettelægge deres egen energipolitik. Som bekendt bygger vores energipolitik ikke på a-kraft, men i høj grad på vindkraft. Det gør, at vi har brug for at komme af med vort overskud, når vinden blæser, og at vi kan få energi fra andre kilder, når vinden ikke blæser. Statsministeren pegede på de sikkerhedsmæssige aspekter, såvel forsyningssikkerheden som de sikkerhedspolitiske aspekter. I den forbindelse pegede han på, at Baltikum i alt for stor udstrækning er koblet op på at få energi fra den store nabo mod øst.

Statsministeren understregede i sit svar til Anne Grete Holmsgaard vedrørende "low carbon" og a-kraft, at dansk energipolitik ikke hviler på a-kraft, men det er ikke noget, man kan gennemtvinge over for den svenske regering. Han takkede for de mange gode råd til, hvordan han skulle bruge sin taletid, og sagde helt overordnet, at vi ikke har forsømt nogen lejlighed til at presse på for den danske dagsorden med hensyn til a-kraft, men vi er nødt til at erkende, at vort synspunkt ikke deles af ret mange andre lande.

Han gav Kim Mortensen ret i, at man godt kunne ønske sig bindende mål med hensyn til energieffektivitet – og vi forsømmer ikke nogen lejlighed til at gøre opmærksom på det – men som situationen er, må vi kæmpe for at sikre, at der ikke sker en yderligere udvanding af teksten. Nu må vi kaste vor lod ind i

2020 strategien, hvor landene skal melde ind. Vi må have en høj grad af gennemsigthed, så vi kan holde landene op på det, de har meldt ind.

Med hensyn til at gå fra 20 til 30 pct. er det en underdrivelse at sige, at der er modstand fra enkelte lande. I øjeblikket er det omkring 25 lande, som er imod, idet det kun er UK og Danmark, der helt klart har artikulert det ønske. I øvrigt er sagen ikke på dagsordenen for det kommende møde i Det Europæiske Råd. Statsministeren betegnede det som uomtvisteligt, at hvis vi kan nå energieffektiviseringsmålet på de 20 pct. i 2020, så vil der være basis for, at EU kan påtage sig et større reduktionsmål end de 20 pct., vi allerede har påtaget os. Sagen er den, at de besluttede værktøjer rækker længere, fordi der har været en recession.

Anne Grete Holmsgaard gentog sig spørgsmål om, hvad Danmark undervejs har gjort i processen. Hun mente, det vigtigste på nuværende tidspunkt var at få skærpet teksten og opfordre Kommissionen til at foreslå nogle virkemidler, så man kunne lukke gabet, hvis man skal nå en energieffektivisering på 20 pct. i 2020, samt at fremrykke evalueringen fra 2013 til 2012.

Frank Aaen var ikke imod, at man eksporterede vindenergi til et andet land, således at det kunne skrue ned for kulforbruget. Det, han talte imod, var, at man lod processen styre af markedet, som vil vælge den billigste form for energi, uanset om det er vind, kul eller a-kraft.

Statsministeren pegede i svaret til Anne Grete Holmsgaard på, at det ikke er kutyme at redegøre for, hvad vi har gjort på forskellige tidspunkter i processen, men bedyrede, at vi hele tiden har presset på for at fremme de danske synspunkter. Men når de ikke deles af andre, har vi ikke noget tryllemiddel.

Innovation

Anne Grete Holmsgaard pegede på, at der med hensyn til innovation står, at man mener, at offentlige indkøb kan være et stærkt middel til at skabe vækst og innovation. Det er interessant, i betragtning af at økonomi- og erhvervsministeren har kaldt forslag fra SF på dette område for sovjetisk planøkonomi. På den baggrund spurgte hun, om den foreslåede tekst er en tekst, statsministeren bakker op om.

I anledning af de scoreboard, statsministeren nævnte, gjorde Anne Grete Holmsgaard opmærksom på, at vi med hensyn til gennemsnitlig årlig vækst ligger under gennemsnittet i EU.

Statsministeren var en klar tilhænger af at bruge offentlige udbud i innovationspolitikken, men understregede, at det må ske i en europæisk kontekst. Vi må samtidig understrege de konkurrencefordele, der ligger i et indre marked med en halv milliard mennesker. Det taler for, at vi må udvikle fælles standarder. Det er en god idé at tænke de supplerende krav ind i de offentlige udbud. Det er i øvrigt også den tanketang, der ligger bag regeringens konkurrence-

udspil fra efteråret, hvor vi også plæderer for, at standarderne skal svare til standarderne i vore nabolande.

Steen Gade takkede for statsministerens ikke særligt omfattende svar vedrørende innovation. Det er rigtigt, at Europa har et konkurrenceevneproblem, og at vi ikke er innovative nok, men det har man diskuteret i ti år.

I udkastet til konklusioner er der et helt afsnit om offentlige indkøb, hvilket er rigtigt godt, idet man tager fat om nælden. Man foreslår at ændre direktivet om offentlige indkøb, sådan at de bliver gearret til at skabe innovative ydelser. De offentlige indkøb er kæmpestore i Danmark og i EU. Kommissionen har lavet en undersøgelse, og nu fremlægger man en række vejledninger, som man beder statsministrene tage stilling til. Steen Gade håbede, statsministeren ville være med til at forbedre rammevilkårene for innovative virksomheder. Han gentog, at økonomi- og erhvervsministeren havde taget afstand fra SF's ideer om det samme og sammenlignet dem med sovjetisk planøkonomi, og spurgte på denne baggrund, om statsministeren var indstillet på at støtte de konklusioner, som nu foreslås på europæisk plan. Han håbede ikke, at det, statsministeren sagde om, at disse ting må ske på europæisk plan, betyder, at vi skulle vente på det og ikke gøre noget i Danmark.

Statsministeren ville nødtigt gå ind i en lang debat med Steen Gade om SF's plan, som han betegnede som meget luftig. Han havde sjældent set et papir, som var så lidet dokumenteret. Man siger, at kommuner og regioner skal lave flerårige planer. Hvis man virkelig kunne skaffe 75.000 nye arbejdspladser, ville det være en god idé. Man vil lade kommunerne købe innovativt ind, og hvis det bliver dyrere, skal kommunerne have kompensation fra staten. Men blind høne finder også et korn, og de elementer, der handler om at bruge offentlige indkøb på en strategisk måde, der kan fremme udviklingen, var statsministeren 100 procent enig i. Det er bare vigtigt, at vi får det tilrettelagt på en måde, så det ikke giver protektionisme, men at vi udnytter det frie markeds fordele. Statsministeren pegede på, at man i forbindelse med renoveringspuljen fandt ud af, at hvis man stillede ultimative krav på alle felter, var der nogle områder, hvor danske virksomheder ikke kunne levere. Så det kan være et tveægget sværd. Hvis vi skal bruge skatte kroner, har vi en interesse i, at kravene bliver så koordinerede som muligt i en europæisk sammenhæng. Både for at sørge for, at de virksomheder, der byder ind, får et marked, der er større end det danske, og for at sikre, at de penge, vi bruger, rækker længst muligt.

Steen Gade syntes, det ville være en god idé, hvis statsministeren læste det, SF skriver, for alt, hvad statsministeren siger om SF's forslag, er forkert. Sagen er, at det ligner det, som statsministeren er glad for, når Kommissionen skriver det. SF's udspil bygger ikke på protektionisme, men bygger på det frie markeds fordele. Steen Gade betegnede det som en glædens dag, fordi statsministeren erklærede sig enig i noget af det, der stod i SF's oplæg.

Statsministeren bedyrede over for Steen Gade, at han skam havde læst SF's udspil grundigt, idet han i første omgang blev så glad for, at man kunne

skabe 75.000 arbejdspladser. Han var bare blevet så frygtelig ked af det, da han opdagede, at der ikke var belæg for regnestykket. Han gennemgik de enkelte punkter i SF's oplæg og pointerede, at der ikke er noget belæg for, at de vil give 75.000 arbejdspladser. Det afgørende er, om vi isoleret i Danmark skal gøre det, vi ønsker at gøre på europæisk plan, hvis vi ikke kommer igennem med det på europæisk plan. Her havde regeringen nok nogle flere reservationer, end SF har.

Den økonomiske situation

Kim Mortensen bad statsministeren kommentere på det tysk-franske udspil, som man havde set beskrevet i overskriftsform i aviserne, og herunder redegøre for, hvordan det passer ind i den permanente krisemekaniske, der er aftalt, og som Danmark har sagt ja til. Han pegede på, at vi i Danmark hele tiden har fokuseret på vækst og jobskabelse og holdt fast i, at de enkelte lande skulle have mulighed for at lave finanspolitiske lempelser for at fremme væksten. Han havde lagt mærke til, at regeringen i forbindelse med sit efterlønsudspil lagde op til, at man kunne bruge finanspolitiske lempelser i en periode. Derfor er det vigtigt, at det tysk-franske udspil ikke begrænser mulighederne herfor.

Statsministeren pointerede, at der indtil videre ikke foreligger nogen tekster, som beskriver det tysk-franske udspil, men det er helt oplagt, at man ikke mindst i Tyskland er meget optaget af at sikre sig, at de strukturbeslutninger og de konsolideringsbeslutninger angående de offentlige finanser, der skal tages rundt omkring, også bliver truffet. Nu må vi se, hvad der kommer af udspil, og hvor konkrete de bliver. I første række vil det være et anliggende for eurolandene. Det er for tidligt at mene noget meget præcist om eller tage stilling til, hvordan det stiller os. På politisk plan formuleres med stadig større styrke det synspunkt, som også var statsministerens eget, at Europa har et grundlæggende konkurrenceevneproblem, som vi er nødt til at gøre noget ved. I den forbindelse er nogle interessante ord tilbagetrækningsalder, indeksering af tilbagetrækningsalderen, arbejdsmarkedsreformer og løndannelse. Men det er for tidligt endnu at konkludere noget mere håndfast.

Mellemøsten

Frank Aaen pegede på, at det er Mubarak, som er skyld i den situation, Egypten er i i dag, hvor man i går så volden udspille sig med adskillige døde og mange hundrede sårende mennesker. Det viser med al tydelighed, at EU er nødt til at skærpe tonen over for Mubarak. Den overgang til demokrati, der skal ske, kan helt klart ikke foregå, medens det nuværende regime er der. Jo længere tid Mubarak sidder, jo mere vold kommer der i Egypten. Derfor syntes Frank Aaen, EU og Danmark skulle sige: "Nu må Mubarak gå af." Hvis

han ikke går af, bør man indføre økonomiske sanktioner imod styret i Egypten.

Niels Helveg Petersen mente, at efter det sidste døgns begivenheder må stats- og regeringscheferne tage stærkt afstand for voldsudøvelsen i Egypten. Mere vold vil være uhyre farlig for den videre proces. Han mente slet ikke, det var godt nok, at det nuværende styre skal stå for hele overgangsperioden, indtil der kan afholdes frie valg. På denne baggrund opfordrede han stats- og regeringscheferne til at udstede en stærk erklæring herom.

Statsministeren delte fuldt ud det synspunkt, at det er vigtigt, at der så skarpt som overhovedet muligt tages afstand fra den voldsanvendelse, vi har set på det seneste i Egypten. Han forstod, at mens Europaudvalget holdt møde, havde den høje repræsentant, Ashton, udtalt sig til pressen herom. Det var statsministerens klare forventning, at stats- og regeringscheferne på Det Europæiske Råds møde dagen efter skarpt og entydigt ville tage afstand fra vold, og at man også meget præcist ville sende et budskab om, at den egyptiske ledelse nu skal levere med hensyn til de sociale, politiske og økonomiske reformer, som den egyptiske befolkning efterspørger. En proces, der sikrer en ny legitim ledelse af Egypten, må iværksættes så hurtigt som muligt.

Anne Grete Holmsgaard syntes, det var godt, at statsministeren sagde, der skulle tages skarpt afstand fra voldsanvendelse, og at der skal sendes et meget klart budskab om, at det er nu, der skal tages hul på de politiske og økonomiske og sociale reformer, samt at det ikke er noget, som det nuværende regime kan stå for. Det er meget vigtigt at få sendt et budskab, som kan give de mennesker, der går på gaderne i Egypten og risikerer rigtigt meget, et håb.

Frank Aaen syntes ikke, statsministerens reaktion var skarp nok. Man skal ikke blot udtale sig imod vold, men imod Mubaraks vold. Hvis man skal undgå en eskalering af volden, er man nødt til at anmode Mubarak om at gå af og overlade magten til en koalitionsregering. Man skal sige det meget klart, idet EU og USA og Danmark i årtier har holdt hånden under Mubarak.

Frank Aaen så Egypten og Tunis som eksempler på, at EU og USA havde holdt hånden under diktatorer, fordi man mente, det tjente vore handelsinteresser. Man bør lægge op til en fundamental kursændring. Det er ikke særlig modigt at tage afstand fra diktatorer, som er ved at falde. Man skal tage afstand fra de diktatorer, der sidder solidt på magten.

Statsministeren pegede på, at vi allerede i lørdags fra dansk side sagde ret skarpe ting om den egyptiske situation og klart stillede os på demonstranternes side i kravet om at få politiske, økonomiske og sociale reformer, og vi udtrykte meget klart, at det næppe tilfredsstillende den egyptiske befolkning, at Mubarak bare bliver og så udnævner nye ministre, der ikke er legitimeret ved en demokratisk proces. Vi siger meget klart, at der er brug for, at der nu leveres på de ønsker. Det matcher fuldstændig det budskab, der udgår fra det hvide hus. Det er ikke kun et spørgsmål om at være modig. Det er også et spørgsmål om at være klog. Statsministeren mente, der var brug for at sige noget fordømmende om volden og at udtale sig skarpt i forhold til det egyptiske sty-

re, men der er også brug for at give et løfte om, at vi vil understøtte processen frem mod demokrati. Det er ikke blot et spørgsmål om at fjerne en mand. Den nye egyptiske ledelse må have demokratisk legitimitet. Derfor må der under en eller anden form være en transitionsproces. Statsministeren havde det synspunkt, at det kun kan gå for langsomt, og derfor skal EU lægge pres på for at få processen i gang hurtigst muligt. Mubarak er historie. Spørgsmålet er, hvor hurtigt han fuldt ud bliver historie. Nu handler det om at sikre, at når den nye historie skal skrives, så bliver det en positiv historie, hvor den nye ledelse får en høj grad af legitimitet.

Statsministeren tilføjede, at vi i en årrække fra dansk side har understøttet demokratiske kræfter i disse lande i Mellemøsten, og det er derfor, EU har sat ind med sin partnerskabspolitik. Vi skal imidlertid ikke isolere de pågældende lande, men gå i dialog og samhandel med dem, selv om de ikke fuldt ud lever op til vore ideer om demokrati. Det internationale samfunds relationer med disse lande er baseret på denne balance.

Anne-Marie Meldgaard var enig i, at Mubarak er historie, men spørgsmålet er, om alle i Egypten mener, at hans søn også er historie.

Grækenland

Frank Aaen mente, Danmark vidste, at det var ulovligt at sende asylansøgere tilbage til Grækenland. Nu er der faldet en dom for, at det er ulovligt. På den baggrund spurgte han, om Danmark vil tage de asylansøgere tilbage, som Danmark har sendt tilbage til Grækenland.